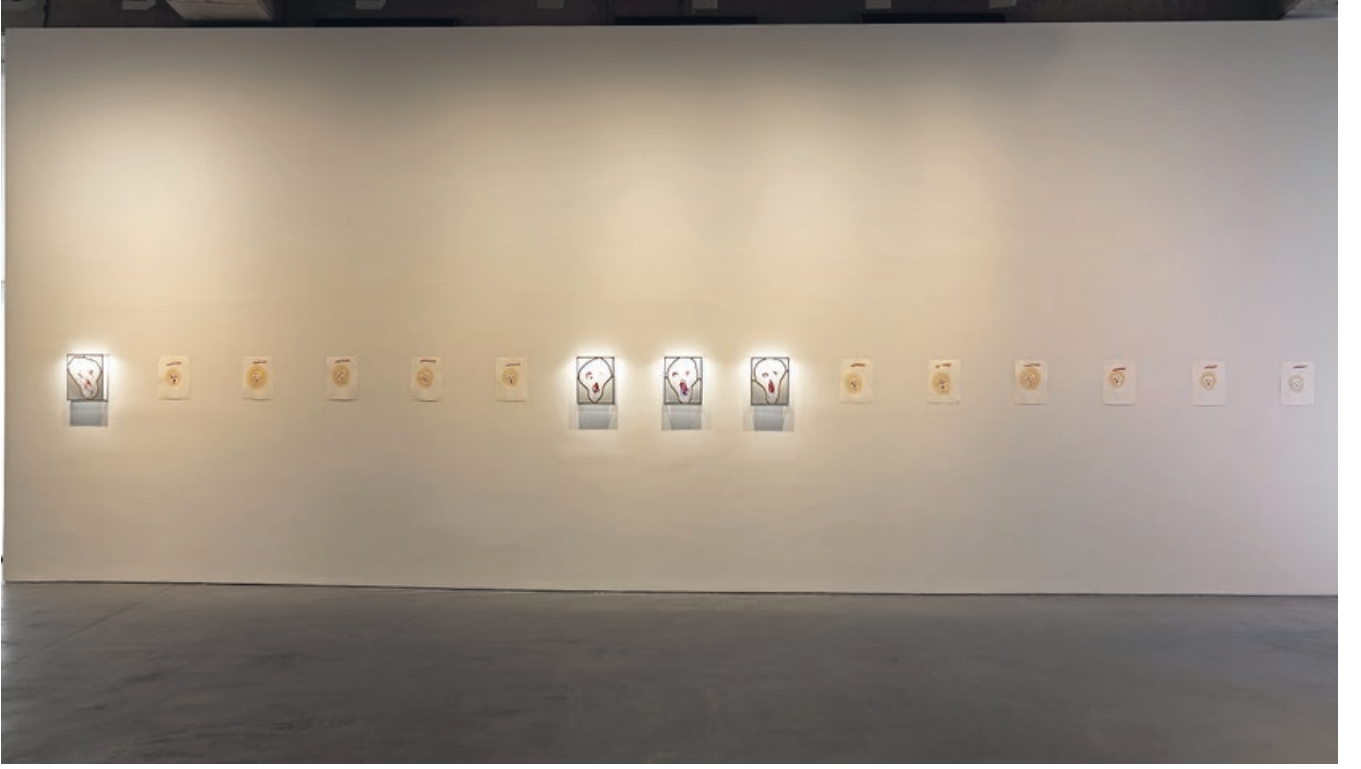

Oksijen

Sarkis'in 85 ığlığı

Sarkis'in gençken karşılaşıp etkilendiği Munch'un çığlık tablosunu yorumladığı serisinden Dirimart Dolapdere'de 85 ığlık: Munch'tan Sonra ismiyle sergileniyor. Eř zamanlı olarak Dirimart Pera'da devam eden Sarkis'in Filmleri sergisi bize önemli sanatçının çalışma, düşünme biçimlerini gösteriyor.

Hayır, aslında Sarkis hiç de başlıktaki gibi çığlık atan, sesini yükselterek dikkat çeken bir sanatçı değildir. Tam tersine sakince konuşur, bilgeliğiyle ikna eder. Eserleri de böyledir. Yalın malzemeyle gerçekleştirilmiş, mekana özgü düzenlenmiş, bir iki küçük ipucuyla sizi güçlü hikayesine ve derin anlamlarına çekip etkileyen işler...

Eserleri ve kariyeriyle hiç bırakacak şekilde. Mayıs ayında Arter'de açılan Sonsuz adlı sergi onun 1980'li yıllardaki çalışmalarından Venedik Bienali'nde Türkiye'yi temsil ettiği 2015 tarihli Respiro adlı işine kadar yaptıkları arasında kısa bir gezinti imkanı veriyor. Ve geçen hafta sanatçının Türkiye'deki galerisi Dirimart'ın açtığı iki sergi Sarkis'in hayatına, çalışma biçimlerine bakmamızı sağlayan önemli bir fırsat sunuyor.

Oksijen

Bir ıgık süresinde üretilmiş eserler

Dirimart Dolapdere'deki serginin adı 85 ıgık: Munch'tan Sonra. Galeriye girdiğinizde yan yana asılmış, dört duvarı çepeçevre dolaşan, ilk bakışta hepsi birbirinin aynı gibi görünen 'ıgık' resimleriyle karşılaşıyorsunuz. Sarkis'in Kasım 2014- Ocak 2015 tarihleri arasında ürettiği 100 resimlik bir seri bu. Sanatçı çok gençken bir gazetede görüp etkilendiği bu ünlü resimle hesaplaşmış. ıgık'ın kendi üstünde bıraktığı izi ve tüm sanatseverlerin kolektif belleğindeki güçlü imgesini etkileyici bir seriye dönüştürmüştü. Sadece beyaz ve kırmızı boya tüplerini kağıda sıkarak yapılmış, hepsi de neredeyse bir ıgık süresinde, yani saniyeler içinde üretilmiş, ilk bakıştaki etkinin tersine dikkatli baktığınızda her biri bambaşka bir ifade ve hatta şekle sahip resimler bunlar. Sanki ıgık'ın hepimizin zihnindeki farklı anlamları ve çağrışımları gibi. Üstlerinde yapıldıkları günün tarihini ve sol alt köşede bir sayıyı taşıyorlar. İşte o sayı, Sarkis'in o resmi uygun gördüğü yaşını anlatıyor. Doğumundan bugünkü yaşına kadar 85 adet ıgık, bu sergi için seçilmiş. İçlerinden 22 tanesi, yine Sarkis'in simgesi sayılan vitraylara dönüşmüştü. Bunlar sanatçının hayatının önemli yıllarını, dönüm noktalarını simgeliyor. Neden o yaşlar olduğu ise Sarkis'te saklı... Bir numarayla başlayıp 85 numarayla tamamlanan bir döngü oluşturuyor bu 85 resim. Galerinin duvarlarını dolaşan bir film şeridi ya da otobiyografik bir 'zaman çizelgesi'.

Başrolde sanatçının elinin ve sulu boyanın yer aldığı filmler

Malzemenin dönüşümü ve sanatçının onunla kurduğu ilişki üstüne çok ilginç bir işi ise Dirimart Pera'da sergileniyor. Sarkis'in Filmleri adlı bu iş, sanatçının bir çalışma ve düşünme mekanı olarak gördüğü atölyesinin fotoğrafıyla açılıyor. Bir kibrit ışığı, bu eski siyah beyaz fotoğrafın üstünde gezinip onu yeniden keşfediyor. 16 mm'lik 16 filmin bir araya getirilmesiyle oluşan bu eser, sanatçının önceden hazırladığı senaryolara göre 1997 yılında çekilmiş. Mum, video bandı gibi değişik malzemeler ama en çok sulu boyaların yer aldığı kısacık filmler. Hepsinde sanatçının elini görüyoruz. Bu el bazen bir kaseğin içinde dağılan boyayla renk değiştiriyor bazen boyanın bizzat kaynağı oluyor. En güzel filmlerden birinde dolu iki su bardağının gölgesini renklendiriyor, sonra fırçasını o bardakta yıkayıp bir anda şeffaf olanı, renge dönüştürüyor. Renkle, suyla, elle yapılan bu küçük denemelere zaman zaman, Sarkis'in birçok başka işinde olduğu gibi güzel müzikler eşlik ediyor. Boyanın suda dağılıp başka bir şeye dönüştüğü bu filmler, Sarkis'in sanatında malzemenin sürekliliği fikrine dair fragmanlar gibi.

Oksijen

85 resimle kariyerine tanıklık etmek

İstanbul'da, Akademi'deki eğitimini tamamladıktan sonra 1960'larda Fransa'ya giden sanatçı, kısa zamanda bu ülkede kendini ispatlamayı başarmıştı. Çağdaş sanatın başlangıç anlarından biri sayılan Harald Szeemann'ın 1969 tarihli *When Attitudes Become Form* sergisine katılan sanatçılardan biri oldu. Sonraki yıllarda Pompidou'dan Guggenheim'a, Louvre'dan MAXXI'ye ve İstanbul Modern'e pek çok müzede sergiler açtı, Documenta'dan Venedik Bienali'ne önemli sanat etkinliklerine katıldı. Farklı kültürler, kişisel hikayesi, farklı sanatçılar ve malzemeler ilham kaynağı oldu. Travmalara olduğu kadar diyaloga, konuşmaya, eğitime, bilgiye ve birikime önem veren 'bilge' bir sanatçı olarak tanındı. Sarkis için her yapıt canlıdır ve yeni deneyimlerle sürekli zenginleşir...

Kurduğu enstalasyonların her mekanda, her ışıktaki, her zamanda yeni bir hayata başladığına, her yeni izleyiciyle yeniden anlamlandırıldığına inanan bir sanatçı olarak izleyicinin varlığını kendi kişisel hikayesinin bir parçasına dönüştürdü.

İşte bu nedenle, 85. yaşını bir seri resimle kutlaması anlamlı. Yıllar önce yapılmış bu resimlerle Dirimart'ın salonundaki karşılaşmamız, Sarkis'in uzun ve verimli kariyerine bizleri de dahil ediyor. Munch'un *Çığlık*'ından ilham alınarak yapılmış bu resimler hayata dair güçlü bir metafor oluşturuyor. Dikkatlice baktığımızda belki de kendi hayatımızın vitrayına dönüştürmek isteyeceğimiz, kendi çığlığımızı görebileceğimiz bir sergi bu aynı zamanda